

Sy-li spěwał,
Pilnje džěkał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Cerstwosć da.

Njeh ty spěwaš
Swěrnje džělaš,
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebyes mana
Njeh ći khmana
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Sserbske njedźelske łopjeno

W Budyschinje

25. oktobra 1931

Bauzen

Samolwity redaktor farar Wyrzacz w Roskaczach. — Gzifcz a nallad Ssmolerjcz lnihicziščetnje a lnihaćnje, sap. dr. i wobm. rul. w Budyschinje
Wulhadža kóždu šobotu a placzi šchwórczlětnje 108 slotych pjenjeźlow

21. njedźela po šwj. Trojizy.

Sap. štutki 24, 10—16.

W našim čažu je tajke šynne njepšheczełstwo psche-
cziwo nabožiny a zyrkwi, pshecziwo duchownym a wěrjazy, so někotři hižo myšla, so je podarmo, hdyž Knjesowa zyrkej pshecziwo tomu wojuje. Hacz pak nimaju prawo tamni, kiž we šwojej hidže pshecziwo zyrkwi praja, so zyrkej je njepšchewinjomna twjerdžišna? Dyrbja t šwojemu hněwanju našhonicz, so nabožna myšl je hišcze twjerdže w ludowej wutrobje šakorjenjena.

So wojowanie ja šichěczijanstwo njemóže podarmo bycz, to naž japoštokške štutki najlěpje a najwěščizšo wucza. Hdyž šu w Zšareji Agabus a wschizy tam, kiž i wutrobu šwjateho Pawoła lubowachu, tutoho horliweho šwědka Ze-
šufoweho chzpli wotdžeržecz, so njeby do njepšheczełšeho Jerusalema čahnył, šu tež tuteje myšle byli, so je kóžde šłowo podarmo, kotrej šo tam ja ewangelij rěczy. Šhto pak chze woprawdže prajicz, so Zešufowa šmjercz tomu njeje niczo pomhała t dobyczu? Tak tež Šchžěpan a Jakub tam nještaj wumrěkoj bjes toho, so jeju krej tam t dobyczu noweje wěry šlužěše.

Tež Pawoł šo njeje bojał do Jerusalema hič, jažo tam wušćupicz je šmužitym šwědčenjom. Tuž šo tam dyr-
bješe šćaz, so Pawoła šćoro šabichu, so šo wot romšćich wojakow šaja a do Zšareje do bohotowego jastwa wotwje-
dže. To je zyke město Jerusalem pošne było toho, so je Pa-
woł ja Šhryšćuža rěczaj psched šwojimi njepšheczełemi. Ženje

tajke šwědčenje njemóže podarmo bycz. Ně, runje šichiz Ze-
šufow a šmjercz wěrjazy a jich šynna wěra, to běchu mózne brónje t dobyczu Božeho kralešćwa.

Hdyž běše japoštok Pawoł w Zšareji jatny, šu šo wšchizy ludžo w zylym měšće prašcheli, čžehodla je wob-
šćorženy? Ze Pawoł je šběžkarjom abo niz? Nětko wón šo tež psched Želiksom w Zšareji dyrbi šamolwicz. To je nowe mózne šwědčenje. To šłodny pschinješe. Tuž rozpominajmy šebi to t pošhlnjenju wěry we wojowanju ja šwoju drohu zyrkej:

Sswědčenje a wojowanie nještaj ženje podarmo!

1. My wěru šwojich wótzow šachowamy.
2. My do wěčneho žiwjenja wěrimy.
3. My na čžiste šwědomje džiwamy.

S tutymi tjom wušćacžemi šwjatny Pawoł psched Že-
lirom šćej. Njeje to hižo wjele dozpite, so Želix Pawoła njewotšćudži po woli wobšćoržerjom? Želix chze šo dale wobhonyecz, šćto Pawołej porokuja. Haj wón pošćaji, so dyrbi jatny mēr mēcz a so nikomu šo nješmē šakasacz, Pawo-
lejšćužicz a t njemu do jastwa pschiciz. Wěščez tež Pawoł njebe jatny kaž šćostnik. Tak móžěše tuton wulki muž pschi jatnje šćowny wostacz. Tak je jatny Pawoł Šhryšćužej šćužil bóle hacž žadny druhi japoštok.

Tež my šmy tak rjez we wěrie jecz, njemóžemy hinał hacž wěru wótzow šachowacz. Šćto čžłowjek potom hišcze ma, hdyž wot wěry šwojich wótzow wotpadnje? Kóždy ma tola wěščez mjes šwojimi předownikami něšćo, na kotrymž

je mohł nałhonicz, so wěra wutrobu žylni a šmėruje, wolu škruczi a pśnacze pśhišporja. Wěrjazy ma na Ješu, šhtož dušhu žiwi a šbožnu čini. A něšto toho kóždy ham šaczuwa. To šo njehodži přecz. Jenemu to a druhemu tamne Bože słowo něšto prajeshe, šhtož šebi jeho dušha šakhowa. Tu šu potajne šwjate mozn, a cžlowjek wě wo šwojej wulkejškodže, hdnž wón chze woprawdže tajke drohe kubla šancz mēcž. Na wótzach wišy cžlowjekowe šbožo, a wótzojo wěrjachu do Boha, šažožichu šo na Ješu.

To njeje podarmo, wótzow wěru wuśnacž a wěczne žiwjenje wěrícž. Pawoł pśched Felixom kaž w Jerusalemj wěru do horještacža wuśnaje. Šacž Felix šo k tomu šmėje abo niz, wón wěcže cžaž žiwjenja na to špomina, šo je Pawołej do woczow hladał, šo je tajkeho jateho pśched šobu mēł.

Šotom pať — a to tola i wěru do wěczneho žiwjenja šwišuje — Pawoł wo šwědomju bjes poroka rēczi. Pawoł nicžo njepotaji, najšhroblischo chze wupowědacž, šhtož jeho nastupa. Wón njeje šmēšć w Jerusalemj činił mjes ludom, ale je šo tam modlił, njeje šektu šažožik, ale Bohu šwojich wótzow šlužil. W tym ma cžište šwědomje pśched Bohom a pśched ludžimi. W najšim cžažu bjesbóžni tak hordže wo šwědomju rēcza, hacž šo rani abo niz, a modlitwa, tak praja, rani šwědomje, hdnž šo w šhuli džeczó nušuje šobu špěwacž. To drje šo šwědomje tež rani, hdnž dnrbi džeczó pišacž nawuśnyčž a tole nochze. Š modlenjom k Bohu šo šwědomje haľle šbudžuje a wožiwja, a žiwjenje je wo wjele powyšchene, hdnž štajnje tutón bójški štražnik cžlowjekej se šwězu doprědka dže. A hdnž je cžlowjek pśhi najlěpšhej woli šapadnył do hrěcha, mēr dušhe móže jenož pola šwojeho Boha šažō namacacž, na hnadu twaricž pokutnje a šprawne. To njeje ženje podarmo. Šamjen.

Nafyma.

Šhto je, wy kwětki pižane,
Kiž brjóžki, łuki pñšhešchže,
Waž tola podešchło?
Tu žana wjazn nješteji,
Mrós, wašhe městno potnyšchi,
Něť na nim běli šo.

Na młódnym lišču bohate
Wy šhtomy w haj, w šahrodže,
Šhto je wam draštu šwěť?
Wam prošne hašy woštachu,
Tež ptacžki šo i nich šhubichu,
A i nimi luby špěw.

Wy pola poľne šhwalenja,
Džak bura a špěw šchłowrončžla
Tu k njebju klinežšhtaj.
To wišitko je něť woczichło,
Wětr šaduwa pśhes šchczernišchže,
Mhła trnje pušty kraj.

Tak jena rjanoščž ša drugej
Šso minje, žana wěczna njej!
To, šhtož nam płacža ša próžu,
Ša šwěru, luboščž, nadžiju,
Žnā škote, bohate.

J. A. A.

Ulrich Zwingli.

Reformirtška žyrkej wopomina lěťka 400lětně šmjertni-
ny šwojeho reformatora Zwinglija. Lutherška žyrkej i njej.
Tuž tež našch njedželniť na njeho špomina. To je tež dobre
tehodla, dokelž tak někotryžtuli wo reformirtškej žyrkwi po-
wšchitkownje a wo jeje reformatorach wošebje pśchewjele nje-
wě. —

Džen 11. oktobra 1531 to bě, šo Ulrich Zwingli, refor-
mator mēšta Zürich a němšeho džěla Schwizy w bitwje pola
mēšta Kappel we wójnje pśhecziwo katolškim šantonam abo
provinzam jako pólny předať šmjercž pocžerpi. Bě haľle 47
lět stary.

Ulrich Zwingli je i Kalwinom šažožer reformirtškeje
žyrkwe a šteji šnydom ša Lutherom w rynku ewangelškich
reformatorow. Wón narodži šo 1. januara 1484 w šhriškej
gmejnje Wildhaus, je potajškim jenož něhdže 2 mēžazaj
młódschi hacž Luther. Jeho nan bě „amtmann“. Zwingli
njeje kaž Luther kłóšćtriske pucže pntaľ, ale w šjawnym žiwje-
nju woštaľ. Wón bě na šhuli w Baľelu a Bernje a na uni-
veršicže we Wienje a Baľelu. 1506 bu wón šarať w mēščze
Glarus, 1516 w kłóšćtru Mariae Einsiedeln. Erasmus, ko-
trehož i Lutheroweho žiwjenja šnajemy, bě jeho pśhecžel,
Zwingli šteji pať bóle hacž Luther pod wliwom tuteho kaž
tych tamnych, kotřiž šo i nim humaništojo mjenuja; wón ša-
mo mēni, šo wón junu w njebjeskim towařštwje tež namaka
rjekow cžěla, ducha, mudroščže, kotrychž bě se šwojej wědom-
noščzu pola štarych Gričow šejnaľ. 1512—1515 bě wón šo-
bu jako pólny předať ša hamža do wójny cžahnył, kotruž
mējachu Šchwizarjo w Lombardiškej ša hamža pśhecziwo
Franzowšam. Ša to doštawašhe wot hamža hacž do lěta
1517 wójnišku penšiju.

Šacž do tuteho lěta njebě jeho žiwjenje hinashe a lěpšhe
hacž te druhich romškich duchownych. We kłóšćtru Mariae
Einsiedeln kotryž bě šlawne městno, putnikowarjow, šašwita
jemu špśnacze, šo je pobožnoščž, kotraž šo tam jewjeshe, jara
poľna pśhiwěrkow. Tuž šapoczža pśhecziwo putnikowanju a
druhim bracham přědowacž, 1518 tež pśhecziwo wotpuškej,
kotryž hamž da w Schwizy přědowacž. Luther bě i tym 1517
šapoczžaľ, jako Tetzel i wotpuškom pśhi šakškich mjesach wě-
rjaznych wobšbožowašhe. W Schwizy cžinjeshe to Bernhar-
din Samjon. Bóryň namołwjeshe Zwingli tež biškopow, šo
bychdu žyrkej wobnowili.

Š 1. januara 1519 bu wón i šararjom pśhi Wulškim
Münšteru w mēščze Zürich; tu bu něť tež i woprawdžitym
reformatorom. Š jašnym přědowanjom doby wón tu ša re-
formaziju došpoľne dobyčže. Šdobom šjewi šo tež jako do-
bry patriota; wón wuštupowašhe pśhecziwo wulkej šchodo-
wažy, mjenujžy, šo šynojo jeho mēšta kaž dozŕla jeho kraja
wojeřštu a wójnišku šlužbu we wukraju pntachu, tak w Fran-
zowškej, Mailandškej, wošebje pať w hamžowych wójštach.
Wón šjednoci tak i nabožnej reformaziju politišku. Luther
wobmješowa šo žyle na nabožinu. Zwingli dozpi se šwojim
škutkowanjom, šo bu 1520 wotpuškowarjam šanton Zürich
šakajany a wšchitkim duchownym pśhišakane, po ewangeliju
přědowacž. 1522 wošjewi wón šwój přěni špiž; tutón mēri
šo pśhecziwo poščzenju katolškeje žyrkwe. Na šwojeho bi-
škopa wobrocži šo i 10 towařšchemi i proštwu, šo by žoelibat
wotštronil, t. r. nježenjenštwo duchownych. Wamž Šadrian
VI. špnta, jeho ša šebje dobyčž a wot dalšheho wuštupowa-
nja pśhecziwo žyrkwi wotwobrocžicž, a to i tym, šo jemu
lišť napiža, w kotrymž jeho pobožnoščž wušbēhowašhe. Tola
podarmo. Tuž wobšforžowachu jeho Dominikanšy mništojo

ketzarstwa. Wulka rada města Zürich swola theologow, fe
disputaziji — pichirunaj tu kaž hewak Lutherowe žiwjenje
a skutkowanie; ty wjele jenajšeho namakaš. — Na 600
duchownych a druhich bě 29. januara 1523 pšchi tutej diipu-
taziji. Dofelž pšhecziwnizy so pšhecziwo Zwingliwym the-
sam jenož na tradiziju a konzilije pomohachu, niz pak na Bi-
bliju, pichizpi Wulka rada dobryče Zwinglijej. W oktobru
sczechowasche dalša disputazija; pšched 900 šwědkami jedna-
chu tam wo czechowanju wobrašow a wo mšchi. Wusbytk bě,
šo buchu wšch wobraš a postawny je Zürichskich Božich domow
wsate. W januaru 1524 mějachu tam tšecze rosrěčowanie;
po tutym wotštronichu 1525 tež mšchu.

(Potracžowanie.)

Na pomoc.

So je nusa wulka, wobšwědeči tež sczechowaze wosjewjenje,
kotrež móžesche w jenej i južnoněmškich nowin čitacž: „Schu-
dy studenta, kiž so czerpjo k swojemu wotryščenemu kónzei
bēdži, pšchijimuje kōžde dźeło, dawa tež pomocne hodžiny, tež wu-
czomžam pšchekupšceje šchule, šo by so jemu ša mšdu dawalo
něšto jedže. Pšchiczenja pod...“ — —

Kak pomhacž? Tuto praščenje pšchichich hušto. Wotmoł-
wu a poslastu móžesč bebi wsacž se sczechowazeho podawka, ko-
trnj „Kasseler Sonntagsbote“ wosjewja: „Sastojnik Kasselskeje
polizije wobkedžbowasche maleho hólza; ščónčnje wuhlada, kak
tutón i wupoloženych tworow jeneje pjelačnje pokrutu khlēba
kradny a i njej czechasche. Wón ša nim bēžesche; hólz bu tak
pšchenapinany a nabojany, šo wrócžesche — a to bērnjaze bē-
lišny. Wuhladowšchi tajki dopokas wulkeje nusy wša polizistka
hólza ša ruky, šaplaczi ša njeho khlēb a domjedže jeho k macžeri,
kotraž je se swojimi dječžimi we wulkej nusy žiwa. Pšchicžicho
donježy žonje hišchže šorb žyrobny, kotruž bē wot swojeje mšdy,
kotraž njeje wulka, šaplacžik. — Mjeno sastojnika njemōžachu
šwěscžicž. Dobrocžel mějesche ša lēpsche, wostacž nješnaty.“ — —

Š wošadow ša wošady.

W Lubiju bē so šchtwórtk 15. oktobra šeschof „wofrježny
žyrkwiny džen“, přeni pod wjedništwom k. superintendenty
Sagicha. Wón bē tež dale přeni swojeho raka: i nim bē
šjednocžene šapokasjanje nowych knjesow patronow a knje-
njow patronkow. Knjes pšchedžyda šam poda rosprawu wo
esoriji a jeje žiwjenju a wobštejnosčach a pšchedpołožu hošpo-
darški nacžik ša tuto lēto. Šlownej pšchednošchkaj mějeschtaj
k. f. Mathow: „Kak šwjecžimy my ludowy žarowazy džen“ a
k. wšch. žyrkw. hamšiki rada dr. Thomas: „Ewangelška žyr-
kej a šjawne žiwjenje.“ Po přenim wuru so šajimaza deba-
ta, do kotrejež mjes druhimi dobre šlowo doda k. rycžer-
kubler von Tschammer und Osten, kiž bē jako patron Lēwald-
šeho Božeho domu pšchitomny; hdnž to, šchtož wón wupraji
w ludu a w štronje, kotrejež wjednik wón tu je, wothłōža a
škutka namaka, šmēmny i lēpschej nadžiju do pšchichoda krocžicž.

Wusbytk přenjejo pšchednošchka a debatny je tohodla waž-
ny, dofelž je postup w tutym žylym praščenju, hdn wopo-
minacž swojich padnjenny. Wobšamknychny, šo napomina-
ny wšch wožadny esorije, bebi njedželu Reminiscere ša to
wuwolicž, kaž to hižo jich wjele wošadow čini, a šo wo to
prōzowacž hromadže se šjednocženištwami, kotrež šo ša to ša-
jimaja, šo by tutón džen tež štatny šchit mēk; tole ma šo tež
žyrkwinej wšchnošči jako namjet šapodacž. Dobre by nētk
było, šo by šo žyła Lužiza pšchisamknyła, a po mōžnosčži tež
bōrny žyła Šatka. W tukhwilu je tola tak, šo njeje w Šat-

škej žadny džen ša tuto wopominanje pošajeny ani wot štata
ani wot žyrkwije.

Dofelž drje šajimuje, něšto drōbnisheho šhonicž, cze-
hodla šo runje ša tutu njedželu pažionšeho cžaža rosžu-
džichny, chžemy tu tole dodacž: „Šmjertna njedžela“, na
kotrež hacž dotal šwjetšcha na našich padnjenny špominach-
ny, je ewangelški džen ša šemrētny; džen padnjenny pak chže
bncž džen žyłego luda; kaž drje by „šmjertna njedžela“ šczech-
ka powšchitowneho pšchipošnacža namakała; podobneho ma
šo prajicž wo dnju „Wšchch dšchow“, dofelž tutón katolški
džen. Pšchidacž pak mamny, šo by hewak tuta pošlednja nje-
džela žyrkwineho lēta jara pšchihōdna była.

„Šwjedžen Jana“ šu šebi tu a tam ša džen padnjenny
wuwolili; to je šo tohodla štalo, dofelž maja někotre kraji-
ny a w nowišchim cžažu tež někotre wožadny Lužizy tutón
džen pošajeny ša wopominanje šemrētny — pak jako jenicž-
ki pak pōdla šmjertneje njedžele. Ale ša to, šwjedžen Jana,
jako tajki šhutny džen w cžažu nalecža a luteje kwētkoweje
pnyhi šwjecžicž, njeje tu dowidomny pšchicžinow.

Džen 9. novembra mjenuje šo tež w tutym rnyku. Šo
wón njepšchihōdny, wo tym njetrjebamy drje šlowa hafle
brojicž.

Njedžela Reminiscere ma to ša šo, šo ša nju wustupuja
wulke šjednocženištw šawostajenny a šranjenny a druhich a
šo šu tute dozpike, šo šo na tutej njedželi hižo daloko po
Němškej na padnjenny špomina — a tež w Šatškej; tutón
džen kašy pak nam to, šo štat jōn njescžini šakonšy ša šhutny
cžichi džen. To pak mōže šo tola štacž, njech tež šo na tutym
dnju w Lipšku maža šapocžnje; wšchak mohlo mēsto Lipšk nē-
šajke wuwšacža mēčž; wukrajanam, kiž na mažu pšchikhadže-
ja, njebny pak šschkōdžalo, bychu-li wohladali, kak němški lud
šwojich padnjenny wopomina. Ale wšchak, čžim doštojnišcho
dnrbjak wón to potom čžinicž! Tohodla pak mēla njedžela
Reminiscere tutón wošebity šakonški šchit doštacž. Ša nju
rēcži tež, šo je njedžela šhutneho poštnego cžaža, šo je njedžela
cžaža, w kotrymž pšchiroda k nowemu žiwjenju štawa, w ko-
trymž šo wužywa, — wšcho mnyšlicžki a wobrašny, pšchihōdne
ša njedželu Reminiscere jako njedželu wopominanja našich
padnjenny rjekow. A neutralna njedžela wona tež je, šo
mōžaja kaž Ewangelšy tak Katolšy ša nju bncž. Mny bēchmy
tohodla ša nju.

Druhi našpomnjenny pšchednošch bē wobšchērny a do-
škadny, dōtkasche šo wšchch dželow žiwjenja. Dofelž pak bē
nam cžaž cžeknyk, njemōžachny w debacže nadrōbnischo jed-
nacž hacž runje by to jara wažne było.

Hewak dodamy hišchže, šo bē šo wobšchērne a wažne šen-
dženje šapocžalo i Božej škuzbu w žyrkwie Šwj. Duchy; tam
bē tež šapokasjanje patronow a patronkow. — Našpomnicž
chžemy tež šhwatny namjet, šo by wšchnošč i „nušnym wu-
šasom“ — „Notverordnung“ — pšchemēnika šakon wo žyrk-
winny dawšach a šawjedla druhe žyrkwine dawanje, kotrež
by wobpšchijało: šakladny žyrkwiny dawš a k tomu druhe
dawš, šakōžene tak nēhdže kaž dawš mērneho cžaža bēchu.
Namjet šo pšchija, njech tež jeho mnyšlicžka čžiscže nowa nje-
je, mjenujzy i „nušnym wušasom“ tu noweho pošajicž; we
tukhwilu to mjenujzy tež dozpyła šakonšy mōžno njeje, dofelž
wšchnošč njemōže „nušny wušas“ wudacž w tym cžažu, we
kotrymž je šejm šhromadženy. Š žyšeje wēžy je wošebje tež
dwojake šajimaze a wažne: najprjedy to, šo šu wožadni,
šnajmjenšcha tu, dorōsumili, šo njeshōžowne a njelubowane
šarjadowanie žyrkwineho dawanja njeje žyrkej šawinowała,
ale šakšti šejm; wšchitzy wšchak to pšchezo hišchže nježy do-

pójnali, hewať njebychu pŕchezo zyrkej winowali, a hewať bychu tež dobrowólny dawť placzili nětkle w tutym czeŕskim czaŕku, njech tež ſtatny ſaťon jich wuŕwobodŕa. Wono je tola tať, ſo ſcheſczijanſka myŕl praji, — a niz jeno ſcheſczijanſka, ně ſtrowa cŕlowſka myŕl hiŕo — ſo tón, kiŕ je ſtam zyrkwe ma tež dŕel kaŕ na jeje nadawkať a prawach tať tež na jeje pŕhiŕluſchnoſczach a dawkať; wón dŕe je tola po ſwojej woli ſtam woŕadny a zyrkwe niz po ſaťoniſkim wuſaſu. Hdy budŕe tole ſtóncznje doroſumnjene!?

S tym ſwiŕuje ſdobom to druhe, ſchtoŕ ſajimuje: ſaťkadny dawť, kotryŕ ſebi namjet ŕada; t. r. ſa kóŕdny ſtam woŕadny ma něſchto dawka placzicŕ. S tym pŕhipóſnawa namjet prje-
dy wuprajeny myŕl a pŕhiŕluſchnoſcz. A to je waŕne. Schtóz něť hiſchczje woŕebite ſamóŕenje ma abo wobŕedŕenſtwa, to meť dawkowe pŕhiraŕki k tutemu ſaťkadnemu dawkej placzicŕ.

Njedawno ſmny woŕebite předowanje wo 1. Kor. 12, 26: „Hdyŕ jedn ſtam czerpi, czerpja wiſchitke ſtawny ſobu.“ Hdyŕ njeſmny i toho ſŕnſcheli, ſo to tež ſa zyrkej, woŕadu a woŕadnych placzi, njeſmny wiſcho ſroſumili. Kóŕdny ſtam woŕadny ma i druhimi njeſcz czeŕe woŕadny, ma i druhimi ſtať ſa wobſtaťe a woſtaťe woŕadny. Hdyŕ ſo ſtam woŕadny tu ſarjeťnje, czerpi w nim luboſcz k woŕadŕe, k Jeſuŕej. A hdyŕ tať jedn ſtam czerpi, czerpja wiſchje ſtawny ſobu.

S tuteje myŕle poſhadŕa tež daľſcha wěŕ, i kotreŕŕ ſmeje ſo wotrieŕny wubjerť ſaběracŕ, mjenujŕy hacŕ ſo ſa eforiju pŕhipowjedŕi tať mjenowany „póſtny tydŕen“, tať ſu jón druhe eforije hiŕo meťe, n. pŕſh. Drieŕdŕanſke.

„S woŕadow ſa woŕadny“ běchmy tu ſa napiŕmo napiŕali: Njech njeſmny podarmo piŕali. Schtóz chje ſo pŕſhecŕiwo tomu abo tamnemu ſlobicŕ, tať pŕſhecŕiwo tomu, ſo ſo praji, ſo ma kóŕdny woŕadny pŕhiŕluſchnoſcz tež czeŕe woŕadny ſobu njeſcz a tohodla tež dawki placzicŕ, wiſcho jene, hacŕ ſtatny ſaťon jemu to kaŕe abo niz, tón ſlob ſo, haj roſſlob ſo jara — ale pŕſhecŕiwo ſebi, ſo hiſchczje njebeť k tutomu do-
póſnacŕu ſo pŕſhedobnyť.

Biblija w 636 rěczach.

Hdyŕ a hdyŕ tu roſprawjachmy wo roſſchěrjenju biblije. Dŕenŕa móŕemy tu ſapiŕacŕ, ſo je nětko do 636. rěczje naſcheje ſenje biblija, dŕe niz ŕŕla, tola dŕel, pŕſcheloŕena. To je rěcz ludu Worrora w Auſtraliji. Tutón lud dŕe njeje wulki, tola jeho rěcz roſumja tež ſuŕŕodne ludy, a tohodla je tutón pŕſcheloŕ biblije cŕim waŕniſchi. To tež tohodla, doťelŕ ſo tu wo poſlednje ſbŕťki awſtraliſkich prawobyŕderjow jedna, kotrychŕ je tam we wjeťornopoľnóŕnej Auſtraliji wjazny maľny ludŕiŕow.

Zyrkej a ſtat.

Zutowacŕ — tež ſa zyrkej. Kanada, poľnóŕny dŕel Poľnóŕnej Ameriki czerpi czeŕŕo i rataŕſkej nuſu. Tola, tať ſo nam piſche, njeda tam lud ŕanej woŕadŕe ſańcz a ŕanu zyrkej a předarſtu ſtaŕiju ſawrěcz. Wjedniť wotrieŕa, kotryŕ je tam ſobu w najwjeťſchej nuſy piſche: „Naſch lud lutuje radſcho na wiſchēm druhim, jeno ſo by ſebi ſwoju zyrkej ſŕŕerŕať.“ —

Schpaniſka. Nationalna ſhromadŕiſna je wo waŕnych zyrkwinſkich a zyrkwinnych praſchenjach roſŕudŕila. Se 178 hľoŕami pŕſhija pŕſhecŕiwo 59 artifel 24, kotryŕ ma ſo taťle: „Wiſchje wuſnacŕa maja jenaťke prawa a ſu ſtaŕene pod woŕŕebity ſaťon. Ani ſtat ani gmejny njeŕmēdŕa zyrkwe abo zyrkwinſke ſjednocŕenſtwa podpjeracŕ. Dotalne ſtatne pŕſhi-

pomoŕy ſa ſult a duchownſtvo ſaťtanu najpoſŕŕiŕſcho ſa 2 lěczŕi. Naboŕne rjadny, — religioſe Orden —, kotreŕ nimo tiŕoch ka-
noniſkich ſlubjenjow hiſchczje druhe ŕadaja, ſo roſwjeŕu. Sa-
móŕenje tutnych rjadow ſo ſebjerje a ſa ſpomóŕeťſke ſtŕťki a ſa roſwucŕowanſke nadawki naťoŕi. Wiſchje rjadny ſu podczŕiŕ-
njene woŕebitemu ſaťonjej, ſteja pod kontrollu ſtata a maja wo ſarjadowanju ſwojeho wobŕedŕenſtwa ſlicŕbowanje po-
dawacŕ. Jim njeje dowolene ani ſo ſame ani ſo pŕſches po-
ŕŕedniťow druhe ſubľa a wobŕedŕenſtwa pŕſhiťupuja abo ma-
ja hacŕ te, kotreŕ, kať je dopoťajane, ſa te jim dowolene ſa-
mēny a ſa wobŕdlenje trjebaja. Wobŕedŕenſtwa rjadow mó-
ŕe ſtat ſebi pŕſhiťwójicŕ. Sataſane je jim wotſhadniſtwo „indusťria a roſwucŕowanie“. — Kanoniſke ſlubjenja ſu: poſluſchnoſcz, njeŕenjeſtvo, woŕobiniſka ſhudoba. — Tutón artifel praji, ſo je katoliſka zyrkej w Spaniſkej ŕŕſe ſwoje móŕnaſtvo ſhubiľa. Rjad Jeſuitow je i tutym ſa Spaniſku roſwjaſany. Katoliſka zyrkej je tohodla tež je wiſchje mozu pŕſhecŕiwo tutomu artiklej wojowaľa. Podarmo! A to we katoliſkej Spaniſkej. Runje to, doťelŕ je Spaniſka pŕſhejara w moŕny katoliſkeje zyrkwe byľa, je dŕe wina tutoho ſa Rom tať poraŕazeho wobſamſnjenja. — Scŕŕehwki toho ſo hiŕo jewja: Miniſterpreſident a ſnutſkowny miniſter ſtať ſwoje ſaťojniſtvo ſloŕiľoj; bóle radikalni muŕojo ſu ſaťupili. Ka-
tolizny ſaťupjerjo nationalneje ſhromadŕiſny, tať wiſchitny ſa-
ťupjerjo tať mjenowanych baſtiſkich provincow, ſu wobſamſ-
nyli, ſo ſdalowacŕ, — pŕſhirunaj němſki ſejm! — Hiŕo jako ſo ſaťkadny artifel 3 pŕſhija, licŕachy i dobyťom radikalnych niz pať i tym, ſo budŕe wjeťſchina tať hობŕſka. Schto budŕa ſcŕŕehwki? Wěſteho ſo njeſchodŕi prajicŕ. Njemóŕne njeje, ſo ſnutſkowna wojna wudŕi mjes wŕſchnoſczu a poľnóŕnymi provincami, kotreŕ ſu Jeſuitam pŕſhiťhilene.

Wiſchelafe i bliſta a ſalofa.

S Krieŕjanſkeje woŕadny. Powjeſcz, tydŕjenja i naſcheje woŕadny podatu, ſmēmny dŕenŕa dodacŕ, ſo je naſcha woŕada ſboŕowna, ſo je konſiſtorium jej k. wŕara Matthes póŕkalo, kotryŕ wot 1. oktobra pola naſ ſtŕťkuje. So je tutón ſerbiſkeje rěczje tať móŕny, ſo móŕe ſerbiſki předowacŕ, to je woŕebje ſwjeťelaze. Běľa Woda njeje tať ſboŕowna; hiŕo wot 1. haprleje 1930 nimaja tam ŕaneho ſararja a tež ŕa-
nych wuhladow, ſo taťkeho doſtanu. Sa naſchich Sserbow bychmy tehodla tež w naſchim njedŕelniťu hiſchczje ſcŕŕehowaze woſjewjenje meťi: 1. novembra: reformaziſki ſwjedŕen: w 9 hodŕ. němſka, 1/21 hodŕ. ſerbiſka Boŕa ſľuŕŕba, vic. Matthes; 18. novembra: poľutny dŕen: w 9 hodŕ. ſerbiſka Boŕa ſľuŕŕba, vic. Matthes; 22. nov.: ſmjertnu njedŕelu: pop. 1/23 hodŕ.: ſerbiſka ſpowěď, po nej ſerbiſka Boŕa ſľuŕŕba, f. Wanke.

S pruskiſch woŕadow. Wiſchudŕom ſo na pomoŕ woľa, tola, Bohu budŕ dŕať, wiſchudŕom ſo tež hotuja na pomoŕ. Tať tež pola naſ. ŕŕny Rothenburgſki wotrieŕ je ſo do ŕŕſka ſjednocŕiľ, kotryŕ ſo mjenuje: „Kreisarbeitsgemeinschaft der Winterhilfe Rothenburg O.-L.“ Tutón je, kať bē to ſnjeni Merz, mandŕeliſka k. krajneho radny Merz, namjetowa-
ľa, pŕſchewjať, ſpomóŕne ſtŕťkowanje ſrjadowacŕ a pŕſchewjeſcz.

Wiſtowanje. K. J. A. K. a J. W. a M. w M.: Wutrob-
ny dŕať ſa wiſcho, ſchtoŕ nam podaſchczje. Red. — K. w M. ſa reform. ſwjedŕen (22. p. ſwj. Tr., ſapóŕlacŕ 26. 10.!!!) — K. we L. ſa 23. po ſwj. Tr. — B. w S. ſa poľutny dŕen (24. p. ſwj. Tr.)